

Savings Behavior of Students of Faculty of Science and Arts, Burapha University, Chanthaburi Campus

Kriangkai Supradit¹ Nattawan Matchakua¹ Kanoklak Saranart¹ Winlada Patan¹ and
Patcharee Preepremmote^{2*}

¹ Bachelor of Business Administration student, Faculty of Science and Arts, Burapha University, Chanthaburi Campus, Thailand

² Lecturer in Major of Business Administration, Faculty of Science and Arts, Burapha University, Chanthaburi Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: patcharee_p@buu.ac.th

ABSTRACT

This article investigated the savings behavior of undergraduates at the Faculty of Science and Arts, Burapha University, Chanthaburi Campus, utilizing a quantitative research approach. A closed-ended questionnaire served as the primary data collection tool, with a sample size of 316 students determined using Taro Yamane's sampling formula and a 95% confidence interval. Statistical analyses, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, were employed to interpret the data. Findings reveal that most students possess a total monthly income, excluding family accommodation expenses, below 7,500 Baht. Consequently, a significant proportion of students do not engage in savings, and for those who do, the average monthly savings amount is less than 500 Baht. These results suggest a prevalent absence of financial planning among the student population. For students practicing savings, common methods include self-storage or bank deposits, with personal preference being the most influential factor. Conversely, students without savings attribute reasons such as extravagant spending, insufficient income to cover expenses, and existing debt obligations, in descending order of prevalence. In terms of savings goals, emergency situations take precedence, followed by family support during financial difficulties, and saving for healthcare needs. Investment purposes rank lowest in terms of priority.

Keywords: Saving, Saving Behavior, Savings Goal, Burapha University Chanthaburi Campus

พฤติกรรมการณ์ออมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

เกรียงไกร สุประดิษฐ์¹ ณัฐวรรณ มัจฉาเกื้อ¹ กนกลักษณ์ สารนารถ¹ วิจรดา ปาทาน¹ และ พัชรี ปรีเปรมโมทย์^{2*}

¹ นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี ประเทศไทย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: patcharee_pb@buu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์ออมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายปิด ประชากรของการศึกษานี้ คือ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอ้างอิงตามสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 316 ตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น และใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรายรับรวมต่อเดือนโดยที่ไม่รวมค่าที่พักจากครอบครัวต่ำกว่า 7,500 บาท/เดือน โดยมีค่าใช้จ่ายตามจำนวนของรายรับ ซึ่งส่งผลให้นิสิตส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม และมีเงินออมต่ำกว่า 500 บาท/เดือน ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนว่า นิสิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการวางแผนการออม สำหรับนิสิตกลุ่มที่มีการออมมักจะออมในรูปแบบของการเก็บเงินไว้กับตนเอง และฝากธนาคาร ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุด คือ ตนเอง รองลงมาได้แก่ บิดา/มารดา เพื่อน และคนรัก ตามลำดับ ส่วนในกรณีของนิสิตที่ไม่มีการออม มีสาเหตุหลัก คือ การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย รองลงมา คือ มีรายรับน้อยกว่ารายจ่าย และมีภาระหนี้สิน ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป้าหมายของการออมเงิน พบว่า นิสิตออมเงินเพื่อสำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉิน เช่น ใช้ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินใช้ในกรณีที่ครอบครัวมีปัญหาหรือขัดสนทางการเงิน และใช้ในกรณีของการเจ็บป่วย รองลงมา คือ ออมเงินเพื่อการใช้จ่ายใช้สอย และเพื่อการเก็งกำไร ตามลำดับ

คำสำคัญ: การออม, พฤติกรรมการณ์ออม, เป้าหมายการออม, มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

© 2023 JSDP: Journal of Spatial Development and Policy

บทนำ

ปัจจุบันภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการออมเงินของภาคประชาชนอย่างยิ่ง ซึ่งเห็นได้จากนโยบายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดมาตรการสนับสนุนการออมในแผนยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน หรือการผลักดันพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจากข้อมูลจากการสำรวจการติดตามระดับความรู้และเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน พ.ศ. 2565 พบว่า แนวโน้มการเก็บออมของครัวเรือนมีแนวโน้มลดลงจากช่วง 5 ปีก่อนหน้า ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (covid-19) ทำให้ครัวเรือนมีการเก็บออมลดน้อยลง ซึ่งประชาชนที่มีอายุที่ไม่เกิน 30 ปี ส่วนมากไม่มีภาระผูกพัน (ภาษีเงินได้ และ ธนารักษ์ เหล่าสุทธิ, 2565) อย่างไรก็ตามเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (covid-19) เริ่ม

คลี่คลาย ส่งผลให้ร้อยละของครัวเรือนที่มีการเก็บออมเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2565 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2565) จากสถานการณ์ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับความเสี่ยงในหลายๆ ด้าน ทั้งการถดถอยทางเศรษฐกิจ การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป สถานการณ์เหล่านี้ล้วนมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การดำรงชีวิตเริ่มมีความยากลำบาก อาหารและผลิตภัณฑ์ต่างๆ และค่าสาธารณูปโภคที่สูงขึ้น ส่งผลต่อค่าครองชีพเพิ่มขึ้น ในขณะที่กระแสการโฆษณาสินค้ากลับยิ่งกระตุ้นให้วัยรุ่นไทยมีค่านิยมแบบวัตถุนิยมเพิ่มมากขึ้น หากไม่ระมัดระวังในการใช้จ่าย อาจจะทำให้ประสบปัญหาทางการเงิน การเรียนรู้วิธีการใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักการออมเงินจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ

นิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี ประกอบด้วย 6 หลักสูตร ได้แก่ สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ สาขาการจัดการโลจิสติกส์และการค้าชายแดน สาขาบริหารธุรกิจ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการข้อมูล สาขาเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ และสาขาปัญญาประดิษฐ์ประยุกต์และเทคโนโลยีอัจฉริยะ ซึ่งอายุระหว่าง 18-22 ปี และนิสิตกลุ่มนี้กำลังจะเข้าสู่วัยแรงงานที่จะต้องพึ่งพาตนเองในการทำงาน และสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ซึ่งหนึ่งประเด็นสำคัญก็คือ การวางแผนการออมเพื่ออนาคตของตนเองและครอบครัวในระยะยาวให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมั่นคง จากข้อมูลข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเพื่อการเตรียมพร้อมในการออมเพื่อเข้าสู่วัยทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษาในครั้งนี้ คือ นิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 727 คน (กองทะเบียนและประมวลผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2566) ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอ้างอิงตามสูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ค่าความคาดเคลื่อนร้อยละ 5) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 259 ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลคณะผู้วิจัยจึงวางแผนเก็บข้อมูลจำนวนอย่างน้อย 316 ตัวอย่าง ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) และใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาของคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์

หลักสูตร	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง
	จำนวน (คน)	สัดส่วน ร้อยละ)	จำนวน (คน)
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ (EBC)	230	29.75	94
การจัดการโลจิสติกส์และการค้าชายแดน (LBT)	199	25.63	81
บริหารธุรกิจ (BA)	167	23.73	75
เทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการข้อมูล (ITDS)	67	12.34	39
เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ (AT)	44	5.70	18
ปัญญาประดิษฐ์ประยุกต์และเทคโนโลยีอัจฉริยะ (AI)	20	2.85	9
รวม	727	100	316

ที่มา: กองทะเบียนและประมวลผลการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา, 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีหลักการในการสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือ ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed-ended Questions) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี แบ่งออกเป็น 4 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านรายรับและการออม ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการใช้จ่าย และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออม

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ดำเนินการเสร็จแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงทั่วไป และความครอบคลุมของข้อความเมื่อเทียบกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา นิยามและตัวแปรที่ต้องการวัด ตลอดจนความเหมาะสมของการใช้ถ้อยคำและจำนวนข้อความในแต่ละประเด็น และนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับประเด็นของหลักของเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีค่า IOC มากกว่า 0.67 ในทุกข้อความ แสดงให้เห็นว่าประเด็นคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ผ่านการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ให้กับนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี ซึ่งประกอบด้วย 6 สาขา ได้แก่ สาขาบริหารธุรกิจ (BA) สาขาการจัดการโลจิสติกส์และการค้าชายแดน (LBT) สาขาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ (EBC) สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการข้อมูล (ITDS) สาขาเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ (AT) และสาขาปัญญาประดิษฐ์ประยุกต์และเทคโนโลยีอัจฉริยะ (AAI) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้กระจายการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมทั้ง 4 ชั้นปี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

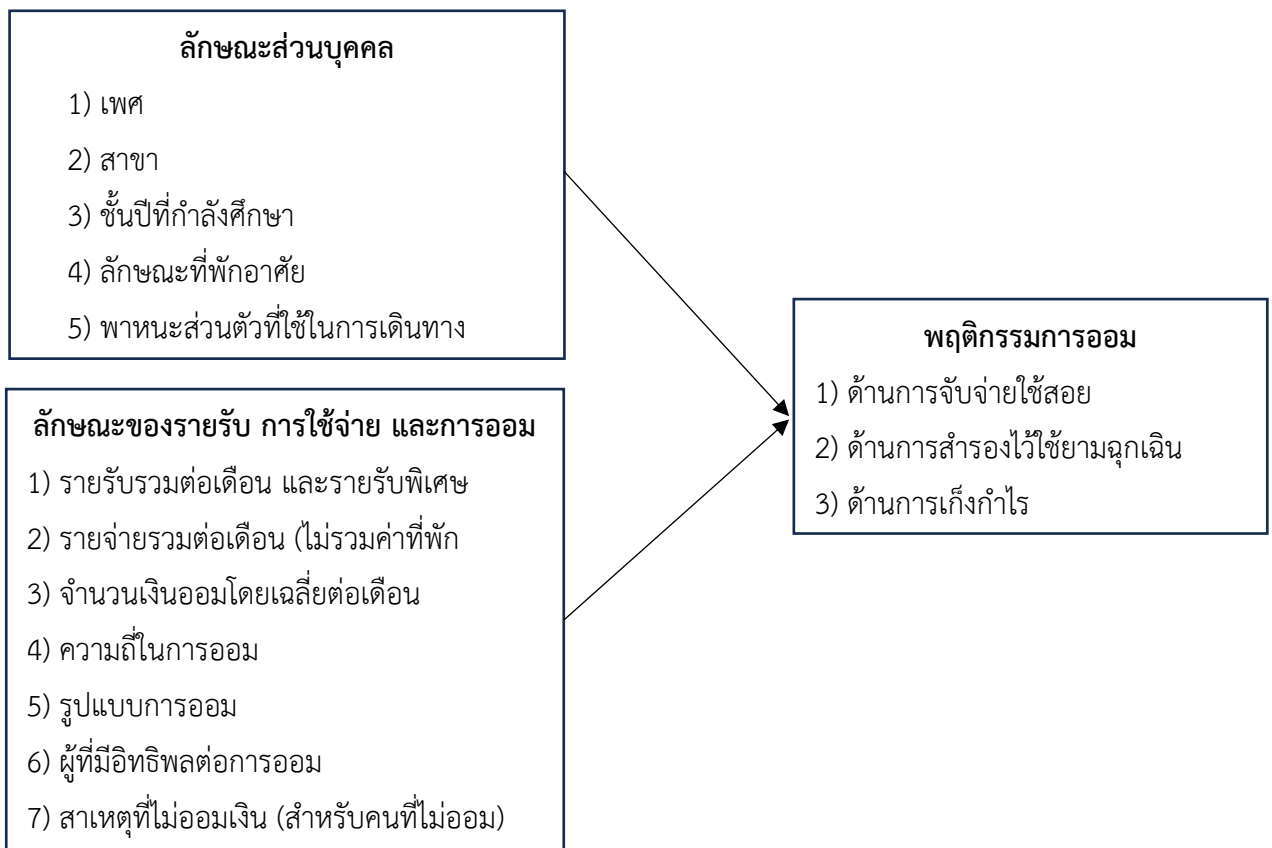
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติในประมวลผลทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analytics) โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการออมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี โดยมีเกณฑ์กำหนดให้คะแนนคำตอบสำหรับข้อความ Likert Scale ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 คือ ระดับน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 คือ ระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 คือ ระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 คือ ระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 คือ ระดับมากที่สุด

ส่วนคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่างๆ นำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลในลักษณะของความเรียง และจำแนกตามประเด็นที่สำคัญๆ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. พฤติกรรมการออมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 316 ราย แบ่งเป็น เพศชาย ร้อยละ 25.95 เพศหญิง ร้อยละ 64.56 และกลุ่ม LGBT อีกร้อยละ 6.65 และไม่ระบุอีกร้อยละ 2.85 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตชั้นปี 1 คิดเป็นร้อยละ 44.94 รองลงมา ได้แก่ ชั้นปี 2 (ร้อยละ 25.32) ชั้นปี 3 (ร้อยละ 14.56) ชั้นปี 4 (ร้อยละ 14.56) และชั้นปี 5 ขึ้นไป (ร้อยละ 0.62) ตามลำดับ ทั้งนี้

นิสิตส่วนใหญ่อยู่หอพักภายนอกมหาวิทยาลัยบูรพา คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา ได้แก่ หอพักภายในมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี (ร้อยละ 42.09) อยู่บ้านกับครอบครัว (ร้อยละ 7.59) และอื่นๆ (ร้อยละ 0.32)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายรับ รายจ่าย และจำนวนเงินออมต่อเดือนของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรายรับรวมต่อเดือน (ไม่รวมค่าที่พัก) จากครอบครัวอยู่ที่ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน และระหว่าง 5,001 - 7,500 บาท/เดือน (รวมคิดเป็นร้อยละ 58.86) รองลงมา คือ มีรายรับระหว่าง 10,001 - 12,500 บาท/เดือน (ร้อยละ 13.61) รายรับระหว่าง 7,501 - 10,000 บาท (ร้อยละ 12.34) รายรับระหว่าง 12,501 - 15,000 บาท (ร้อยละ 11.39) และรายรับมากกว่า 12,501 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 3.80) ตามลำดับ ในขณะที่เมื่อพิจารณาในส่วนของรายรับจากการทำงานพิเศษ หรืองานนอกเวลาเรียน พบว่า มีนิสิตเพียงร้อยละ 34.81 เท่านั้นที่มีการทำงานพิเศษ โดยนิสิตที่ทำงานพิเศษส่วนใหญ่มีรายรับต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือน สำหรับในประเด็นของรายจ่าย พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรายจ่ายระหว่าง 5,001 - 7,500 บาท/เดือน และต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน คิดรวมกันทั้งสิ้นร้อยละ 76.58 หรือก็คือ นิสิตส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายตามจำนวนของรายรับที่มีนั่นเอง ซึ่งก็สอดคล้องกับจำนวนเงินออมที่พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีเงินออมต่ำกว่า 500 บาท/เดือน (คิดเป็นร้อยละ 37.34) และไม่มีเงินออมเลย (คิดเป็นร้อยละ 24.37) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายรับ รายจ่าย และเงินออมต่อเดือนของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

	ประเด็น	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (ร้อยละ)
รายรับรวมต่อเดือน (ไม่รวมค่าที่พัก)	ต่ำกว่า 5,000 บาท	93	29.43
	5,001 - 7,500 บาท	93	29.43
	7,501 - 10,000 บาท	39	12.34
	10,001 - 12,500 บาท	43	13.61
	12,501 - 15,000 บาท	36	11.39
	15,001 บาท ขึ้นไป	12	3.80
	รวมทั้งหมด	316	100
รายรับจากการทำงานพิเศษ	ไม่มี	206	65.19
	ต่ำกว่า 1,000 บาท	58	18.35
	1,001 - 2,000 บาท	35	11.08
	2,001 - 3,000 บาท	10	3.16
	3,001 บาท ขึ้นไป	7	2.22
	รวมทั้งหมด	316	100
รายจ่ายรวมต่อเดือน (ไม่รวมค่าที่พัก)	ต่ำกว่า 5,000 บาท	119	37.66
	5,001 - 7,500 บาท	123	38.92
	7,501 - 10,000 บาท	58	18.35
	10,001 - 12,500 บาท	11	3.50
	12,001 - 15,00 บาท	2	0.63
	15,001 บาทขึ้นไป	3	0.95
	รวมทั้งหมด	316	100

ตารางที่ 2 รายรับ รายจ่าย และเงินออมต่อเดือนของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (ต่อ)

	ประเด็น	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (ร้อยละ)
จำนวนเงินออม โดยเฉลี่ยต่อเดือน	ไม่มีเงินออม	77	24.37
	ต่ำกว่า 500 บาท	118	37.34
	501 - 1,000 บาท	75	23.73
	1,001 - 1,500 บาท	26	8.23
	1,501 - 2,000 บาท	9	2.85
	2,001 บาท ขึ้นไป	11	3.48
	รวมทั้งหมด	316	100

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการพิจารณาพฤติกรรมการออม พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการวางแผนการออม โดยมีนิสิตมากถึงร้อยละ 62.97 ที่จะออมเมื่อมีโอกาส ในขณะที่มีนิสิตที่มีการออมอย่างสม่ำเสมอ ส่วนใหญ่จะออมทุกสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 17.72 รองลงมา คือ ออมทุกเดือน (ร้อยละ 12.66) และการออมทุกวัน (ร้อยละ 3.80) ตามลำดับ โดยมีรูปแบบการออมที่นิยม ได้แก่ การเก็บเงินไว้กับตนเอง (ร้อยละ 47.30) เช่น การหยอดกระปุก เป็นต้น และการออมกับธนาคาร (ร้อยละ 37.79) ในขณะที่การออมรูปแบบอื่นๆ เช่น ทองคำ กองทุนรวม สลาก และประกัน มีน้อยมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในประเด็นของผู้ที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุด คือ ตนเอง คิดเป็นร้อยละ 46.68 รองลงมาได้แก่ บิดา/มารดา (ร้อยละ 31.86) เพื่อน (ร้อยละ 9.51) และคนรัก (ร้อยละ 5.75) ตามลำดับ ในขณะที่นิสิตที่ไม่มีออม มีสาเหตุหลัก คือ การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย คิดเป็นร้อยละ 34.81 รองลงมา ได้แก่ มีรายรับน้อยกว่ารายจ่าย (ร้อยละ 23.73) และมีภาระหนี้สิน (ร้อยละ 8.54) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 พฤติกรรมการออมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

	ประเด็น	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (ร้อยละ)
ความถี่ในการออม	ออมทุกวัน	12	3.80
	ออมทุกสัปดาห์	56	17.72
	ออมทุกเดือน	40	12.66
	ออมทุกปี	5	1.58
	ออมเมื่อมีโอกาส	199	62.97
	อื่นๆ	4	1.27
	รวมทั้งหมด	316	100.00
รูปแบบการออม	เก็บไว้ที่ตนเอง	184	47.30
	ธนาคาร	147	37.79
	ทองคำ	20	5.14
	กองทุนรวม	12	3.08
	สลาก	11	2.83
	ประกัน	10	2.57
	อื่นๆ	5	1.29
	รวมทั้งหมด	389	100.00

ตารางที่ 3 พฤติกรรมการออมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (ต่อ)

	ประเด็น	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (ร้อยละ)
ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการออม	ตนเอง	211	46.68
	บิดา/มารดา	144	31.86
	พี่น้อง	21	4.65
	เพื่อน	43	9.51
	คนรัก	26	5.75
	อื่นๆ	7	1.55
	รวมทั้งหมด	452	100.00
สาเหตุที่ไม่ออมเงิน (สำหรับคนที่ไม่ออม)	ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	110	34.81
	มีรายรับน้อยกว่ารายจ่าย	75	23.73
	มีภาระหนี้สิน	27	8.54
	ไม่มี	1	0.32
	อื่นๆ	103	32.59
	รวมทั้งหมด	316	100.00

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการพิจารณาเป้าหมายของการออม พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองออมเงินเพื่อสำรองไว้ใช้จ่ายฉุกเฉินในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) รองลงมา ได้แก่ ออมเงินเพื่อการจับจ่ายใช้สอย (ค่าเฉลี่ย 3.73) และเพื่อการเก็งกำไร (ค่าเฉลี่ย 3.50) ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อแยกพิจารณาตามแต่ละเป้าหมายของการออม พบว่า สำหรับด้านการจับจ่ายใช้สอย นิสิตออมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เป็นหลัก รองลงมา คือ เพื่อซื้อสินค้าแบรนด์เนมหรือของสะสม ส่วนในด้านการสำรองไว้ใช้จ่ายฉุกเฉิน นิสิตออมเงินเพื่อใช้ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เพื่อใช้ในกรณีที่ครอบครัวมีปัญหาหรือขาดสันทนาการเงิน และเพื่อใช้ในกรณีของการเจ็บป่วย ตามลำดับ ในขณะที่ด้านการเก็งกำไร นิสิตออมเงินเนื่องจากต้องการผลตอบแทนในการออมเป็นสำคัญ รองลงมา คือ เพื่อการลงทุน และใช้ในอนาคต รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เป้าหมายของการออมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เป้าหมายของการออม	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ด้านการจับจ่ายใช้สอย	3.73	0.92
1) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	3.92	0.84
2) เพื่อซื้อสินค้าแบรนด์เนมหรือของสะสม	3.08	1.12
ด้านการสำรองไว้ใช้จ่ายฉุกเฉิน	3.79	0.99
1) เพื่อใช้ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน	3.80	0.92
2) เพื่อใช้ในกรณีของการเจ็บป่วย	3.78	1.00
3) เพื่อใช้ในกรณีที่ครอบครัวมีปัญหาหรือขาดสันทนาการเงิน	3.79	1.04
ด้านการเก็งกำไร	3.50	1.12
1) เพื่อการลงทุน และใช้ในอนาคต	3.46	1.11
2) เพื่อได้รับผลตอบแทนในการออม เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล เป็นต้น	3.55	1.12

ที่มา: จากการวิเคราะห์

อภิปรายผล

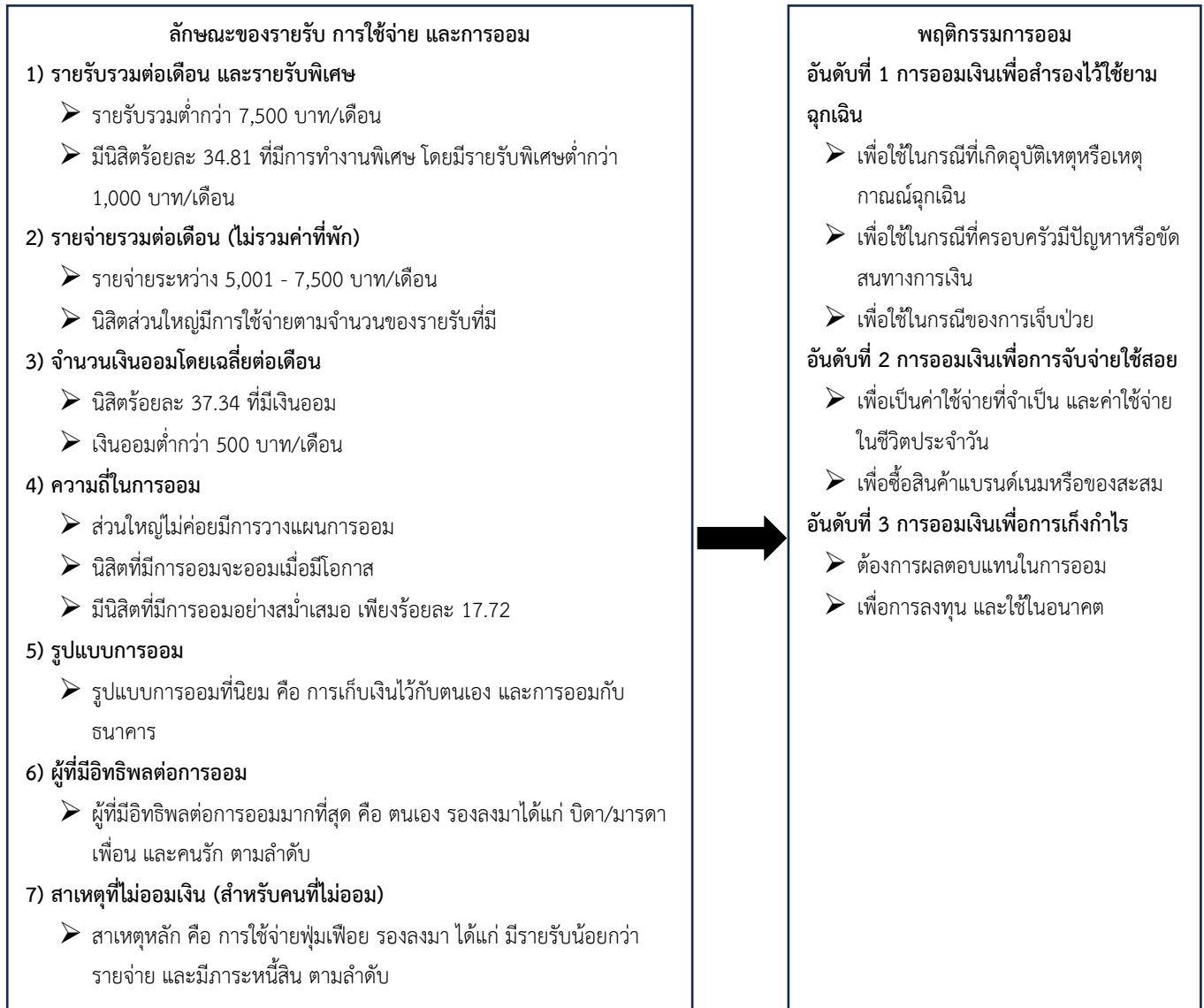
จากการพิจารณารายรับ รายจ่าย และจำนวนเงินออมต่อเดือนของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีรายรับรวมต่อเดือน (ไม่รวมค่าที่พัก) จากครอบครัวอยู่ที่ต่ำกว่า 7,500 บาท/เดือน และนิสิตส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายตามจำนวนของรายรับที่มี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลพ ล้อมตะคุ, สิทธิชัย ลีวิวัฒน์วงศ์ และ สิริเกียรติ รัชชुकานติ (2566) ซึ่งพบว่า นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยส่วนใหญ่มีรายได้จากครอบครัว และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า/เท่ากับ 5,000 บาท และงานวิจัยของ นิธินันท์ เทียนดี, รณฤทธิ์ ปลื้มถนอม, พลอยไพลิน ยอดคำ และ พัชรี ปรีเปรมโมทย์ ซึ่งพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่รวมค่าที่พักน้อยกว่า 6,000 บาท/เดือน

สำหรับในประเด็นของการออม พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.63) ซึ่งในส่วนนี้นิสิตมีจำนวนเงินออมต่ำกว่า 500 บาท/เดือน มากที่สุด และพบว่านิสิตอีกร้อยละ 24.93 ไม่มีเงินออมเลย อีกทั้งนิสิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการวางแผนการออม มักจะออมเมื่อมีโอกาส ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุด คือ ตนเอง รองลงมาได้แก่ บิดา/มารดา เพื่อน และคนรัก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์จันทร์ ชวดจะโป๊ะ, ทับทิม พิมพ์สาส์, พัชรีดา โสมาศรี และ อธิยา สุทธิพงษ์ (2563) ซึ่งพบว่า เพศ อายุ และจำนวนเงินออมมีผลต่อพฤติกรรมการออมของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่จึงมีเงินออมเฉลี่ยต่ำกว่า 500 บาท/เดือน และผู้ที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุด คือ ตนเอง

ทั้งนี้เมื่อพิจารณารูปแบบการออมที่นิสิตนิยม พบว่า การเก็บเงินไว้กับตนเอง และการออมกับธนาคาร เป็นรูปแบบที่นิสิตนิยม ส่วนนิสิตที่ไม่มีออม มีสาเหตุหลัก คือ การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย รองลงมา ได้แก่ มีรายรับน้อยกว่ารายจ่าย และมีภาระหนี้สิน ตามลำดับ โดยวัตถุประสงค์ของการออมที่สำคัญ คือ นิสิตส่วนใหญ่ออมเงินเพื่อสำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉินมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ออมเงินเพื่อการจับจ่ายใช้สอย และเพื่อการเก็งกำไร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงกมล สุวรรณล้วน (2561) ซึ่งพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดพัทลุง มักออมเงินแบบฝากธนาคาร และมีจุดมุ่งหมายในการออมเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน โดยมีจำนวนเงินออมต่ำกว่า 1,000 บาท และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติการ สุขบาง (2558) ที่ศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า เงินออมส่วนใหญ่เป็นเงินหลังจากที่เหลือจากการใช้จ่าย มีปริมาณออมเงินเฉลี่ย 101 – 500 บาท/เดือน และวิธีการออมเงินส่วนใหญ่ คือ การหยอดกระปุก และการเปิดบัญชีกับธนาคารไว้ออมเงิน

องค์ความรู้ใหม่

พฤติกรรมการออมของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

สรุปผลการวิจัย

นิสิตส่วนใหญ่มีรายรับรวมต่อเดือน (ไม่รวมค่าที่พัก) จากครอบครัวอยู่ที่ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน และระหว่าง 5,001 - 7,500 บาท/เดือน โดยมีนิตที่มีรายรับจากการทำงานพิเศษ หรืองานนอกเวลาเรียน เพียงร้อยละ 34.81 ซึ่งทำงานพิเศษส่วนใหญ่มีรายรับต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือน ทั้งนี้ นิสิตส่วนใหญ่ก็มีรายจ่ายระหว่าง 5,001 - 7,500 บาท/เดือน และต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน หรือก็คือ นิสิตส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายตามจำนวนของรายรับที่มีนั่นเอง ซึ่งก็สอดคล้องกับจำนวนเงินออมที่พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีเงินออมต่ำกว่า 500 บาท/เดือน และมีนิตกว่าร้อยละ 24.37 ที่ไม่มีเงินออมเลย ทั้งนี้ นิสิตส่วนใหญ่ไม่มีการออมอย่างสม่ำเสมอ มักจะออมเมื่อมีโอกาส ในขณะที่มีนิตที่มีการออมอย่างสม่ำเสมอ โดยมีรูปแบบการออมที่นิยม ได้แก่ การเก็บเงินไว้กับตนเอง และการออมกับธนาคาร ในขณะที่การออมรูปแบบอื่นๆ เช่น ทองคำ กองทุนรวม สลาก และประกัน มีน้อยมาก ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุด คือ ตนเอง รองลงมาได้แก่ บิดา/มารดา เพื่อน และคนรัก

ตามลำดับ สำหรับในกรณีของนิสิตที่ไม่มีออม มีสาเหตุหลัก คือ การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีรายรับน้อยกว่ารายจ่าย และมีภาระหนี้สิน ตามลำดับ

วัตถุประสงค์หลักในการออมเงินของนิสิต คือ ออมเงินเพื่อสำรองไว้ใช้จ่ายฉุกเฉิน เช่น ใช้ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินใช้ในกรณีที่ครอบครัวมีปัญหาหรือขัดสนทางการเงิน และใช้ในกรณีของการเจ็บป่วย รองลงมา คือ ออมเงินเพื่อการจับจ่ายใช้สอย ทั้งเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และซื้อสินค้าแบรนด์เนมหรือของสะสม ในขณะที่วัตถุประสงค์ด้านการเก็งกำไรมีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด แต่อย่างไรก็ดี สำหรับนิสิตที่ออมเงินเพื่อเก็งกำไร หรือเพื่อลงทุนนั้นให้ความสำคัญกับผลตอบแทนจากการออมเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า นิสิตส่วนใหญ่ไม่มีการออมอย่างสม่ำเสมอ มักจะออมเมื่อมีโอกาส ซึ่งคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของสถาบันการศึกษา และหน่วยงานระดับประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสนับสนุนและกระตุ้นการออมด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและรูปแบบการออมให้กับนิสิต และการส่งเสริมและสร้างวินัยการออม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับนิสิตซึ่งจะต้องเข้าสู่ภาวการณ์ทำงานในอนาคตอันใกล้

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า นิสิตจำนวนไม่น้อยที่มีรายรับค่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถออมเงินได้ด้วยเหตุผลข้างต้น คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ รวมถึงมหาวิทยาลัยบูรพา ควรส่งเสริม หรือจัดโครงการเพื่อส่งเสริมการทำงานระหว่างเรียนให้กับนิสิตที่มีความขาดแคลนทางการเงิน

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งนี้นุ่งเน้นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเพื่องานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาข้อมูลในเชิงลึกด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงแบบผสม (Mixed Method) ร่วมด้วย ซึ่งน่าจะทำให้ผลการวิจัยครอบคลุมและมีความชัดเจนมากขึ้น

2.2 การวิจัยในครั้งนี้นั้นกลุ่มตัวอย่างเฉพาะนิสิต คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไป อาจขยายผลเป็นนิสิตของทุกคณะในมหาวิทยาลัยบูรพา หรือทำการวิจัยเชิงเปรียบเทียบของนิสิตทั้ง 3 วิทยาเขต

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ใช้สถิติพรรณนาเป็นหลัก เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสมบูรณ์มากขึ้น อาจจะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (ANOVA) หรือการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) หรือการวิเคราะห์ด้วยวิธีการอื่นเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

กฤตติการ สุขบาง. (2558). การแบ่งกลุ่มพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และอิทธิพล ที่มีผลกระทบท่อการออมและการใช้จ่ายเงิน. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย).

- กองทะเบียนและประมวลผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. (2565). สถิตินิติ. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2566. จาก <https://reg.buu.ac.th/registrar/home.asp>.
- ดวงกมล สุวรรณล้วน. (2562). ความสนใจและความตระหนักรู้ในการวางแผนการออมเงินกับพฤติกรรมการออมเงินของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดพัทลุง. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- พิมพ์จันทร์ ขวดจะโป๊ะ, ทับทิม พิมพ์สาลี, พัชรีดา โสมาศรี และ อธิยา สุทธิพงษ์. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อ พฤติกรรมการออมของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2566. จาก <https://ms.udru.ac.th/ACresearch/assets/pdf/20211019092529.pdf>.
- วัลลพ ล้อมตะคุ, สิทธิชัย สิริวัฒน์วงศ์ และ สิริเกียรติ รัชชุตานติ. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีเงินออมของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 17(51), 192-204.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2565). *สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน พ.ศ. 2565*. สืบค้น 1 กรกฎาคม 2566. จาก https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2023/20231115075919_49757.pdf.
- Yamane, T. (1973). *Statistics An Introductory Analysis*. (3rd Edition). New York: Harper and Row.